ALTAS CAPACIDADES INTELECTUAIS

Xestión de aulas avanzadas

1ª Parte
Delimitación conceptual e procesos de identificación

J. Eladio Ferro Fontenla
Especialidade de sobredotación intelectual
Equipo de Orientación Específico (Pontevedra)
Ferrol, 2012

QUE SON AS AA.CC

- superdotación, sobredotación, lixeiramente, moderadamente, altamente superdotado, precoces, prodixiosos, brillantes, excepcionais, virtuosos, xenios, talentosos: talentos simples: matemáticos, creativos, artísticos, verbais, académicos, lóxicos, sociais, deportivos, tecnolóxicos, talentos compostos, talentos conglomerados, etc.

É O MESMO FALAR DE ALTAS CAPACIDADES QUE FALAR DE SOBREDOTACIÓN ?

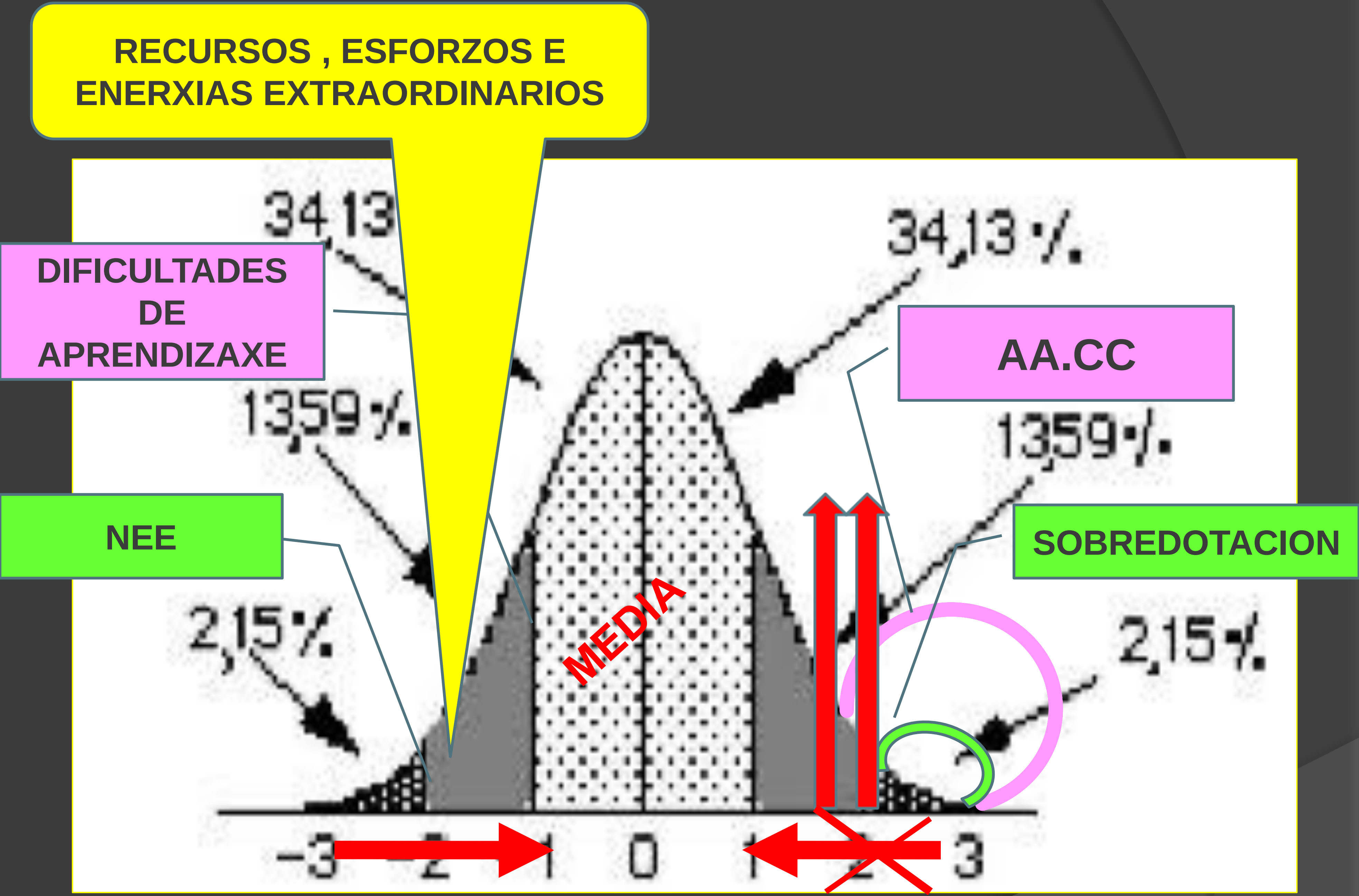
RECURSOS , ESFORZOS E ENERXIAS EXTRAORDINARIOS
DIFICULTADES DE APRENDIZAXE
NEE
AA.CC
SOBREDOTACION
MEDIA
34,13 %
34,13 %
13,59 %
13,59 %
2,15 %
2,15 %
-3
-2
-1
0
1
2
3

Ferro, 2010

O que realmente resulta motivador para un alumno, non é desenvolver un pouco mellor aquilo no que non é especialmente bo, senon facer excepcionalmente ben aquilo no que xa destaca. (DRUCKER, 1993)

QUE SON AS AA.CC (1)

- Superdotación intelectual, sobredotación, lixeiramente, moderadamente, altamente superdotado, precoces, prodixiosos, brillantes, excepcionais, virtuosos, xenios, máis capaces, talentosos: talentos matemáticos, creativos, artísticos, verbais, académicos, lóxicos, sociais, deportivos, tecnolóxicos, talentos compostos, talentos conglomerados, etc.

Son superdotados aqueles suxeitos con un rendemento demostrado e/ou un potencial nas seguintes áreas: 1. Habilidade intelectual 2. Aptitude académica 3. Pensamento creativo 4. Capacidade de liderazgo 5. Artes representacionais e 6. Capacidade psicomotriz.

Ministerio de Educación dos Estados Unidos (Informe Mariland, 1972)

Os alumnos/as sobredotados e talentosos son aqueles que poden ser identificados en preescolar e educación primaria e secundaria, pois demostran posuír unhas habilidades potenciais importantes, que evidencian un alto rendemento e unha alta capacidade nas áreas intelectuais, creativas, académicas, capacidade de liderazgo, ou nas realizacións artísticas e visuais, e que requiren servizos especiais ou actividades diferenciadas que, normalmente, non lles proporciona a escola ordinaria.

Gifted and Talented Children's Act (1978) do Congreso, (Title IX, Part A, Sec. 902)

Ferro, 2010

DEFENICIÓN SOBREDOTACIÓN
J. Renzulli

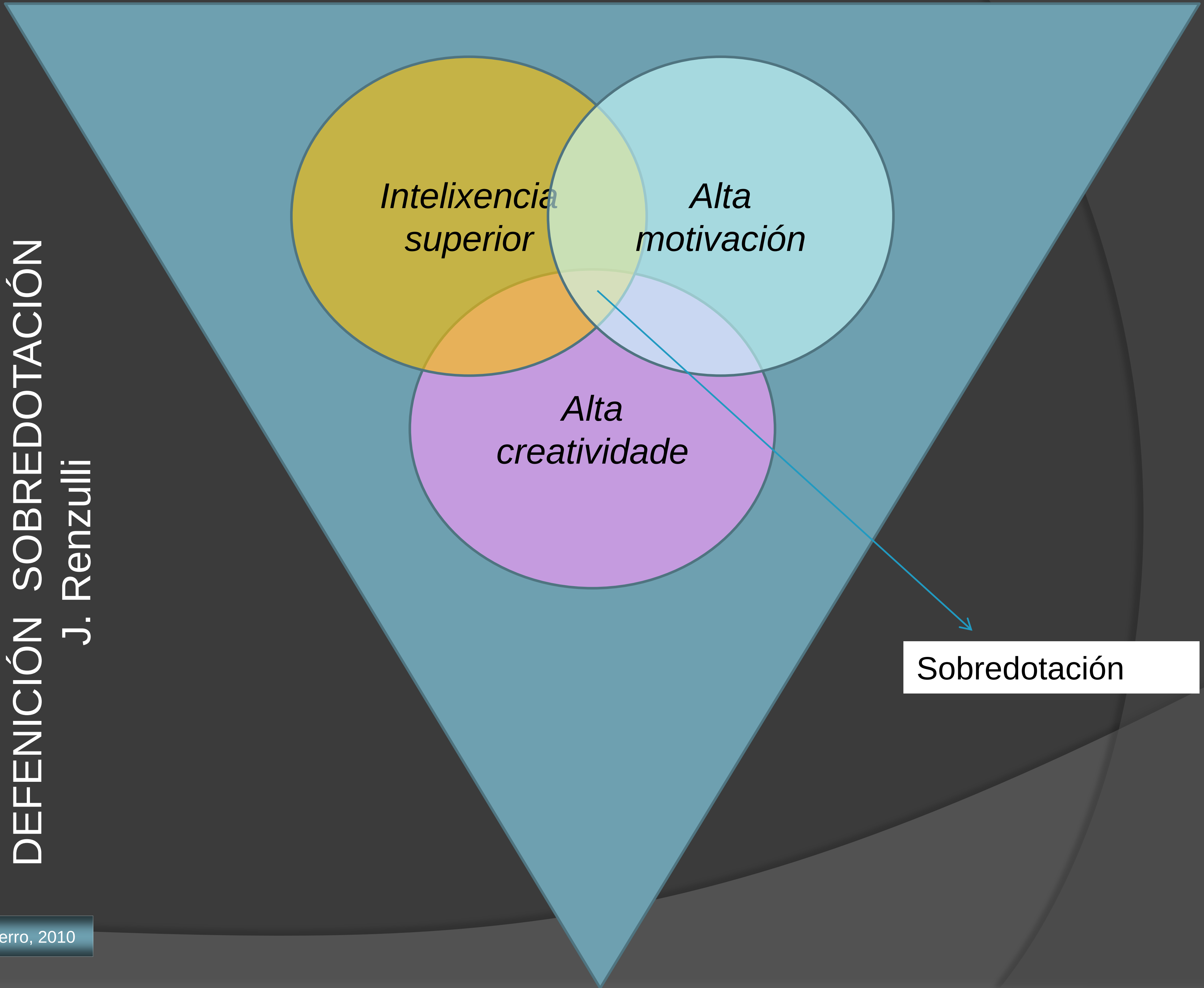

Ferro, 2010

Unha habilidade intelectual superior supón:

-Altos niveis de pensamento abstracto, razoamento verbal e numérico, relacións espaciais, memoria e fluidez verbal.

- **Aprendizaxe rápido e unha gran capacidade para reter e utilizar coñecementos adquiridos**

- **Manexo dunha gran cantidade de información superior ó resto dos seus compañeiros da mesma idade.**

- **Alta capacidade para relacionar ideas e conceptos**

- **Comprensión e manexo de ideas abstractas sen dificultade**

- **Fai xeralizacións e extrapolacións con gran facilidade**

- **Soe haber logros excepcionais nalgunha área.**

Ferro, 2010

Gran compromiso coa tarefa:

RENZULLI utiliza os términos de *perseverancia, resistencia, traballo duro, práctica adicada, confianza e crenza nun mesmo para realizar traballos importantes*.

En xeral, manifestaríase:

- Interese profundo e apaixoado por un área de coñecemento, adicando todo o esforzo a obter información sobre ela.

- Perseverancia en tarefas do seu interese, con gran concentración no traballo

- Asunción de responsabilidades

- Confianza en si mesmos e na habilidade propia

- Entusiasta e altos niveis de enerxía ante proxectos e desafios

- Metas elevadas

Creatividade, manifestaríase a través de:

- Curiosidade inusitada en varios temas, interrogativo,

- Capacidade de producir moitas e variadas ideas nun intervalo de tempo dado

- É capaz de ver as cousas dende distintos puntos de vista

- Aporta ideas únicas e diferentes aos seus iguais

- Engade detalles ou matices que outros non fan

- É capaz de combinar ideas diferentes e chegar a solucións distintas

-Sensibilidade ós problemas presentes nun determinado campo de traballo ou investigación. Persoas que son capaces de ver problemas onde outras non ven nada.

-Aptitude receptiva frente ó novo e diferente

-Habilidade para deixar a un lado os convencionalismos e seguir novas vías.

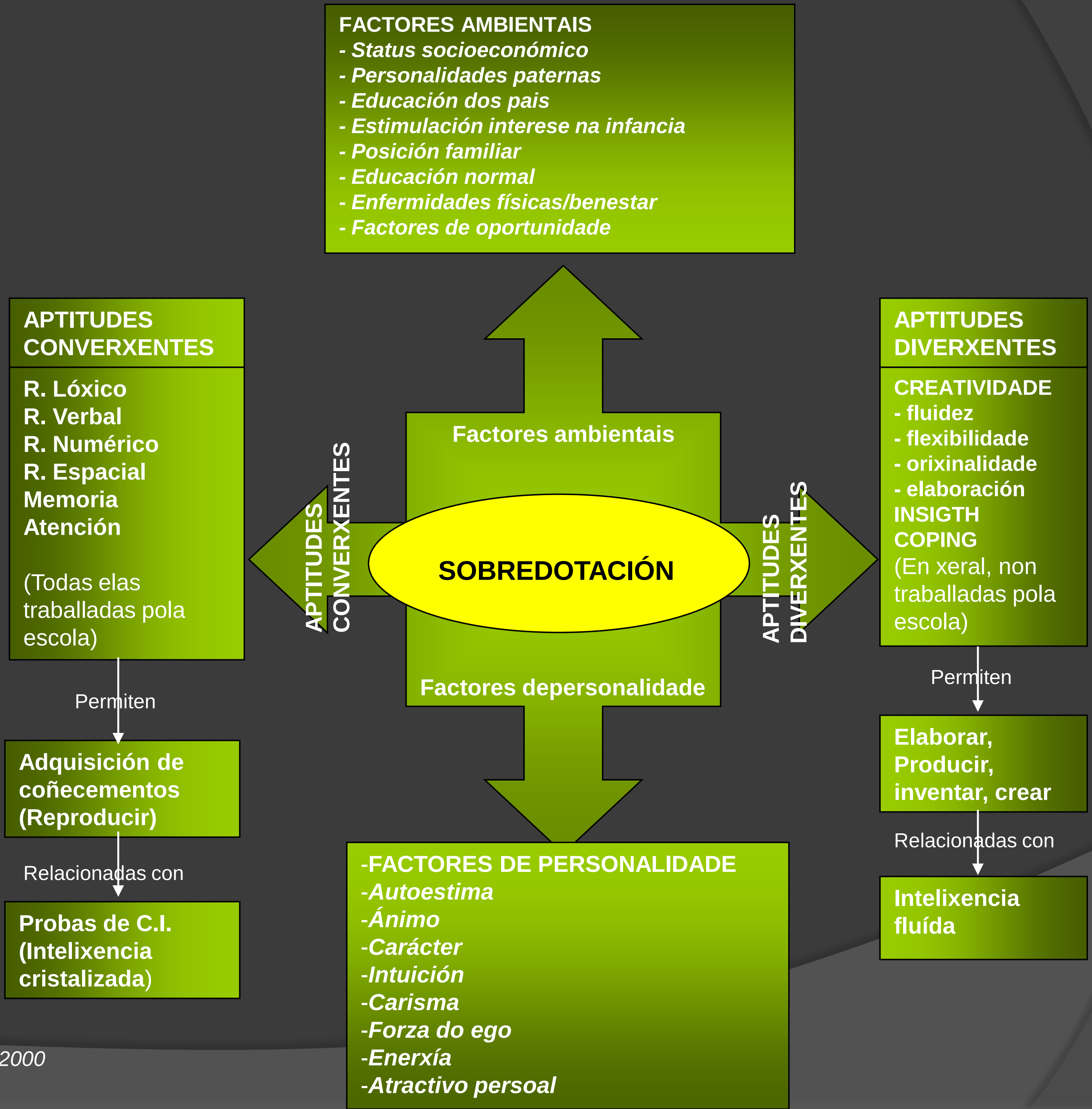
FACTORES AMBIENTAIS
- Status socioeconómico
- Personalidades paternas
- Educación dos pais
- Estimulación interese na infancia
- Posición familiar
- Educación normal
- Enfermidades físicas/benestar
- Factores de oportunidade
APTITUDES CONVERXENTES
R. Lóxico
R. Verbal
R. Numérico
R. Espacial
Memoria
Atención
(Todas elas traballadas pola escola)
Permiten
Adquisición de coñecementos (Reproducir)
Relacionadas con
Probas de C.I. (Intelixencia cristalizada)
APTITUDES CONVERXENTES
Factores ambientais
SOBREDOTACIÓN
Factores depersonalidade
APTITUDES DIVERXENTES
APTITUDES DIVERXENTES
CREATIVIDADE
- fluidez
- flexibilidade
- orixinalidade
- elaboración
INSIGTH
COPING
(En xeral, non traballadas pola escola)
Permiten
Elaborar, Producir, inventar, crear
Relacionadas con
Intelixencia fluída
-FACTORES DE PERSONALIDADE
-Autoestima
-Ánimo
-Carácter
-Intuición
-Carisma
-Forza do ego
-Enerxía
-Atractivo persoal

J. Ferro, 2000

Un alumno ou alumna poderá ser considerado sobredotado se demostra cando menos posuír unha intelixencia moi superior á media
e un nivel alto de creatividade

Orde de 28 de outubro de 1996
CONSELLERIA DE EDUCACION E ORDENACION UNIVERSITARIA

ALTAS CAPACIDADES

QUE SON AS AA.CC (2)

- *Un alumno/a con altas capacidades será aquel que amose unha habilidade, competencia e desempeño superior ó seu grupo de iguais nunha, en varias ou en tódalas áreas : intelectiva, creativa, académica, social, tecnolóxica, artistica, psicomotriz, … (IM)*

QUE SON AS AA.CC (3)

- Se considera que el alumno o alumna presenta necesidades específicas de apoyo educativo "**por alta capacidad intelectual"** cuando maneja y relaciona de manera simultánea y eficaz múltiples recursos cognitivos diferentes, de tipo lógico, numérico, espacial, de memoria, verbal y creativo, o bien destaca especialmente y de manera excepcional en el manejo de uno o varios de ellos.
- *DECRETO 104/2010. Consejeria educ. Canarias*

Tabla: Protocolo de Castelló-de Batlle. Límites de corte en la detección.

TIPO DE TALENTO	MAT	VER	ESP	LOG	PER	MEM	CREA
MATEMÁTICO	95						
VERBAL		95					
ESPACIAL			95				
LÓGICO				95			
CREATIVO							95
ACADÉMICO		80		80		80	
FIGURATIVO			80		80		80
SUPERDOTACIÓN	75	75	75	75	75	75	75

APTITUDES
MAT= Matemática
VER = Verbal
ESP = Espacial
LOG = Razon. Lógico
PER = Gestión Percepción
MEM = Gestión Memoria
CREA = Creatividad

TALENTOS MÚLTIPLES: 2 Aptitudes con Pc mayor o igual que 90
TALENTOS COMPLEJOS: 3 Aptitudes con Pc mayor o igual que 80
TALENTOS CONGLOMERADOS: 1 Talento Complejo + 1 Talento simple

Ferro, 2010

ACTIVIDADE PRÁCTICA 1

CARACTERÍSTICAS E DIFICULTADES DO ALUMNADO CON AA.CC.

1. Aprende rapidamente con pouca práctica, incluso temas máis adiantados para a súa idade
2. Gran habilidade e intuición para establecer relación entre obxectos, eventos ou situación e seguir con facilidade instrucións complexas
3. Amplo vocabulario e unha capacitación verbal avanzada. Posúe gran información sobre temas complexos
4. Gran capacidade para persisitir e culminar unha tarefa cando o tema lle motiva
5. Resístese ás tarefas repetitivas e cuestiona os métodos de ensinanza
6. Habilidade para conceptualizar, abstraer , sintetizar. Disfruta coa resolución de problemas e a actividade intelectual.
7. É capaz de abordar varias ideas á vez
8. Disfruta organizando cousas e persoas dentro dunha estrutura e un orde, busca sistematizar
9. Curiosidade intelectual, motivación intrínseca, búsqueda do transcendente
10. Creativo e imaxinativo. Gústalle experimentar novas formas de facer as cousas. Aporta moitas ideas novas
11. Concentración intensa, comportamento dirixido a un obxectivo, constancia
12. Fai preguntas desconcertantes, incluso extrañas, non habituais no alumnado da súa idade
13. Agudo observadore extraordinariamente perceptivo, especialmente dos detalles, analítico
14. Astuto nos seus argumentos e xustificacións
15. Distingue diferenzas e similitudes con rapidez
16. Aprende a ler precozmente
17. Gran habilidade para transferir o aprendido a outras situacións
18. Manexa numerosos coñecementos xerais e concretos, cando se trat dun tema do seu interese, incluso máis có profesorado
19. Retén e recupera a información con rapidez e detalle
20. Realiza aportacións pouco usuais ós debates da aula
21. Os libros escolares parécenlle elementais
22. Curiosidade insaciable, cuestiona as razóns das cousas
23. Profundidade nos debates acerca dos temas
24. Soe descubrir as relacións inusuais antes cás convencionais
25. A miúdo reacio á escrita, prefire conversar xa que é capaz de falar con fluidez e expresividade.
26. Sensibilidade, empatía cos demais e desexo de ser aceptado
27. Persigue metas moi altas
28. Elevada enerxía, ansia, períodos de esforzo intensos
29. En ocasións, rexeita ordes
30. Constrúe regras ou sistemas complicados; pode mostrarse mandón, dominante ou maleducado
31. Sensibilidade á crítica dos compañeiros/as. Espera que os demais teñan valores similares
32. Necesidade de éxito e recoñecemento
33. Temor ao fracaso
34. Moléstanlle as interrupcións, desatende as súas obrigas e á xente cando o seu interese está centrado en algo. Pode ser obstinado/a e tenaz
35. Semella falto de interese e atención pero está ao tanto de todo
36. Nalgunhas ocasións, manifesta aburrimento, rexeitan a rutina
37. Ante a conversa e os debates prefire a compañía dos adultos ou alumnado maior
38. Intransixente coas faltas graves de comportamento
39. Independente, seguridade en simesmo
40. Intereses precoces por temas de adultos
41. Cuestiona a autoridade se non está xustificada
42. Impaciente coa lentitude dos demais

Talento académico

- Capacidade e eficacia para o traballo estructurado e formal.
- Boa xestión da memoria e comprensión. Boa lóxica
- Facilita a presentación verbal dos contidos
- Alto rendemento escolar
- Facilidade para obter información de fontes estructuradas, o que favorece a adquisición de coñecementos e vocabulario
- Nivel de competencias superior aos seus pares. Tendencia ao aburrimento
- Pode haber autoestima sobredimensionada
- Pode haber dificultades no ámbito relacional

Ferro, 2010

Talento verbal (1)

- Sabe escoitar de maneira eficaz
- Manifesta boa comprensión, parafrasea
- Interpreta e recorda o que se falou
- Le de maneira eficaz; fala de forma práctica
- Escribe dun modo práctico: comprende e aplica regras gramaticais, ortográficas, de puntuación e usa un vocabulario eficaz
- Manifesta gran habilidade para comunicar, discutir, explicar, persuadir, crear un coñecemento, construir significados
- É capaz de reflexionar sobre a linguaxe mesma

Talento verbal (2)

- Excelente capacidade de comprensión xeral
- Amplo vocabulario e facilidade para utilizar términos lingüísticos
- Non soen presentar difcultades de aprendizaxe
- Aparentan ser máis intelixentes do que son en realidade
- As dificultades aparecen cando as formas de representación son diferentes ás verbais: matemáticas, plástica, etc.

Talento creativo

- Comportamentos diferentes aos convencionais
- Fluidez de pensamento
- Orixinalidade
- Factorialidade
- Soen amosar un baixo rendemento ante plantexamentos académicos ríxidos

Ferro, 2010

Talento matemático

- Excelente eficacia nas materias que requiren información cuantitativa e numérica
- Habilidades excepcionais para a aprendizaxe das matemáticas: sistemas de numeración, cálculo, resolución de problemas
- Baixo rendemento nas que predomina a información verbal
- Hai descompensación cognitiva e motivacional
- Dificultades de comunicación e socialización. (Efecto cuadrícula)

Ferro, 2010

Talento figurativo artístico

- Gran habilidade para a música o debuxo ou a pintura
- Soe manifestarse en actividades extraescolares
- Baixos niveis de motivación noutras áreas
- Risco de polarización

VALORACIÓN ALTAS CAPACIDADES

- QUE VALORAR?
- CANDO ?
- QUEN?
- PARA QUE?
- CON QUE?
- COMO?

QUE VALORAR?

- Etiquetar
- Seleccionar
- Clasificar
- Sinalar
- Escoller
- Distinguir
- …
- ACNEAE / AA CC

- TRADUCIR A NEAE:
- Que?
- Como ?
- Cando?
- Para que?
- ENSINAR E AVALIAR

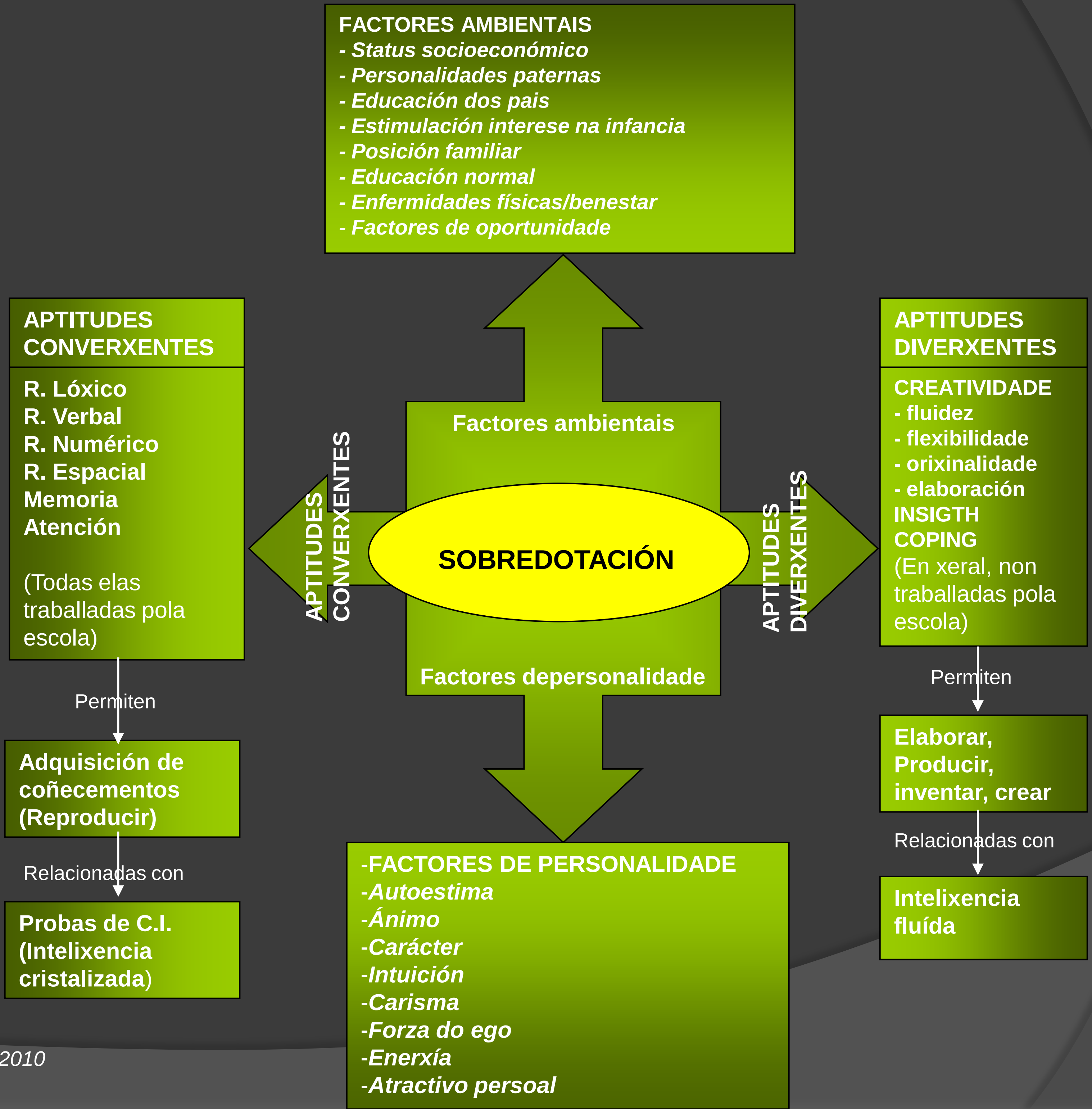
FACTORES AMBIENTAIS
- Status socioeconómico
- Personalidades paternas
- Educación dos pais
- Estimulación interese na infancia
- Posición familiar
- Educación normal
- Enfermidades físicas/benestar
- Factores de oportunidade
APTITUDES CONVERXENTES
R. Lóxico
R. Verbal
R. Numérico
R. Espacial
Memoria
Atención
(Todas elas traballadas pola escola)
Permiten
Adquisición de coñecementos (Reproducir)
Relacionadas con
Probas de C.I. (Intelixencia cristalizada)
Factores ambientais
APTITUDES CONVERXENTES
SOBREDOTACIÓN
APTITUDES DIVERXENTES
Factores depersonalidade
APTITUDES DIVERXENTES
CREATIVIDADE
- fluidez
- flexibilidade
- orixinalidade
- elaboración
INSIGTH
COPING
(En xeral, non traballadas pola escola)
Permiten
Elaborar, Producir, inventar, crear
Relacionadas con
Intelixencia fluída
-FACTORES DE PERSONALIDADE
-Autoestima
-Ánimo
-Carácter
-Intuición
-Carisma
-Forza do ego
-Enerxía
-Atractivo persoal

J. Ferro, 2010

CANDO ?

AVALIACIÓN TEMPERÁ
(LOE, Consello de Europa)

Consenso: canto antes,antes se intervén

Freeman, Benito bebés
Castelló 12-13 a
Screening 5 a

Ferro, 2010

QUEN?

- FUNCIÓNS XEFES Dptº ORIENTACIÓN
- *EI – EP h) Realiza-las avaliacións psicopedagóxicas, no caso de estar en posesión das titulacións que se indican no artig 4 a) do Decreto 120/1998, e asesorar no deseño, desenvolvemento e avaliación das medidas de atención á diversidade conforme o procedemento e os criterios establecidos no proxecto curricular do centro e responsabilizarse, se é o caso, da elaboración do informe psicopedagóxico*
- *IES g) Realiza-las avaliacións psicopedagóxicas do seu centro e, se é o caso, dos centros adscritos, así como asesorar no deseño, desenvolvemento e avaliación das medidas de atención á diversidade conforme ó procedemento e criterios establecidos no PCC do centro e responsabilizarse, cando cumpra, do informe psicopedagóxico*
- *EOE e) Colaborar cos departamentos de orientación na avaliación psicopedagóxica do alumnado, cando sexa necesaria a intervención dun profesional externo ó centro, e participar, se é o caso, no ditame de escolarización.*

PARA QUE?

- A finalidade:

  diagnose/resposta educativa

CON QUE?

- INSTRUMENTOS INFORMAIS
  - IGUAIS: cuestionarios
  - PROFESORADO: cuestionarios escalas
  - FAMILIA: cuestionarios
  - TRABALLO DIARIO DOS ALUMNOS/AS: follas de rexistro

INSTRUMENTOS FORMAIS

- **INTELIXENCIA**
- **- Escalas Wechsler: WPPSI, WISC-R, WISC IV**
- **- Probas de Kaufman:**
- **K-BIT, K-ABC**
- **Escalas de Reynolds:**
- **RIAS, RIST**
- **RAVEN SM**
- **TONI 2**
- **CATTELL**
- **BADYG**

- CREATIVIDADE
- Test de Torrance (liñas paralelas)
- CPAL Apraiz-Escribano
- CREA Corbalan Mnez
- TAEC S. de la Torre
- PIC de Artola
- Cuestionario de Beltrán
- Escalas: GATES, Renzulli, …
- Entrevistas pais, prof.

COMO FACELO?

- A PALABRA CLAVE:

SISTEMATIZACIÓN

RODRÍGUEZ ESPINAR, un conxunto de accións sistemáticas, cuidadosamente planificadas, orientadas a unhas metas como resposta ás necesidades educativas dos alumnos, pais e profesores dun Centro

M ALVAREZ, defineo como unha acción continuada previamente planificada, encamñada a lograr uns obxectivos, coa finalidade de satisfacer necesidades e/ou enriquecer, desenvolver e potenciar determinadas competencias

BISQUERRA: Acción planificada encamiñada a lograr uns obxectivos para satisfacer unhas necesidades"

Dende un punto de vista temporal, un programa non é unha acción puntual, senon unha acción desenvolta ó longo dun espacio de tempo máis ou menos prolongado

Non se dispón dunha definición unánimemente aceptada.

Dende os seus elementos constitutivos, inclúe detección de necesidades, obxectivos, planificación, intervención e avaliación

CONCEPTO DE PROGRAMA

MODELO DE SERVIZOS	MODELO DE PROGRAMAS
- O cliente pide axuda e toma a iniciativa	- Pártese das necesidades detectadas
- Actúa por funcións marcadas dende arriba	- Actúa por obxectivos ó longo dun tempo
- Centra a actuación no cliente	- Céntrase nas necesidades dun colectivo
- Actúa sobre o problema e non sobre o contexto que o xera	- Ten presente actuar sobre contextos
- Céntrase no especialista	- Implicación de tódolos axentes educativos
- Carácter terapéutico-remedial	- Carácter preventivo
- Vai dirixido a elementos illados do sistema	- Vai dirixido a tódolos usuarios

Ferro, 2010

PROCESO DE IDENTIFICACIÓN das AA CC

Cuestión de centro
Forma parte do plan de a/a diversidade

1- DETECCIÓN

-Último ano de EI
-Técnica: *screening*
-Probas informais:
-Cuestionarios, escalas, para profesores: PY-ABSTRAT, EOPRO, ECACEI, GATES,…
-Cuestionarios para pais/nais: PY-ABSTRAT, EOPAM,

2- IDENTIFICACIÓN

Probas formais ou estandarizadas

Ferro, 2010

EIXES PRINCIPAIS DUN PLAN

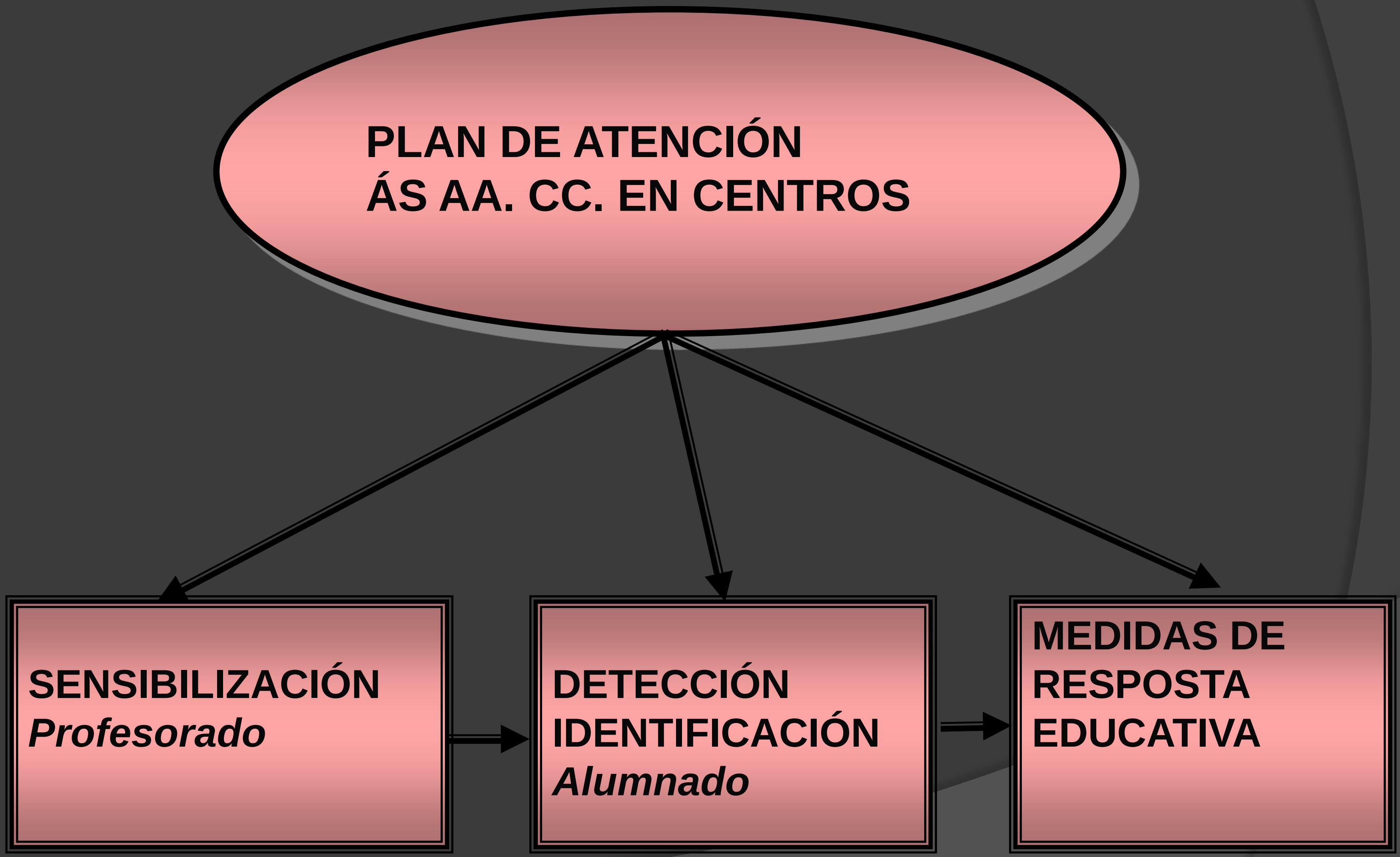

Ferro, 2010

PLAN DE ATENCIÓNÁS AA. CC. EN CENTROS

SENSIBILIZACIÓN
Profesorado

IDENTIFICACIÓN
Alumnado

RESPOSTA EDUCATIVA

- Entrevista co/a orientador/ra do Centro

- Xunta co Equipo Directivo: contemplación nos documentos de xestión do Centro (PEC, PCC), determinar en que etapa educativa e en que tramo se vai aplica-lo programa e adquirir compromiso de continuidade cada ano.

- Charlas informativas a grupos de profesores: equipos docentes, equipos de ciclo, claustros, etc.

- Aportación de material: documentos, dossiers, instrumentos,etc.

- Organización de grupos de traballo, seminarios, ...

- Información xeral ou específica actualizada

cas

-- PEH
-Activ. e téc. que fomenten o pensamento diverxente e creativo.

-Actividades para o desenvol-vemento social e afectivo.

-Actividades que fomenten a participación activa e a motivación.

-Propostas abertas

-Actividades extraescolares

-Actividades individuais de enriquecemento ou profundización.

-Aspectos organizativos e motiva-Cionais

-Actividades de libre elección

-Adecuación de recursos

-Orientacións á familia

-Recursos materiais e bibliográficos

-- AMPLIACIÓN
- - ACI (no grupo de iguais)
- - ACI (grupos diferentes)

--ACELERACIÓN
-(un ano en primaria e un ano en secundaria obrigatoria)
-- ....

-- OUTRAS MEDIDAS

Ferro, 2010

PLAN DE ATENCIÓNÁS AA. CC. EN CENTROS

SENSIBILIZACIÓN *Profesorado*

- -Entrevistas con orientadores
- -Xunta co Equipo Directivo
- -Charlas informativas a grupos de profesores: equipos docentes, equipos de ciclo, claustros, etc.
- -Aportación de material: documentos, dossiers, etc.
- -Acceso a cursos de formación
- -Organización de grupos de traballo, seminarios, ...
- - Charlas a pais

IDENTIFICACIÓN *Alumnado*

CASOS PUNTUAIS

PROGRAMAS

1ª FASE

DETECCIÓN (Probas informais)

- Escalas ECACEI

REDE DE SEGURIDADE

2ª FASE

IDENTIFICACIÓN (Aplicación progresiva de probas formais e informais)
- Rendemento académico
- Aplicación de probas de creatividade
- Aplicación de probas factoriais

REDE DE SEGURIDADE

3ª FASE

Cuestionario para pais
Recollida de informes previos
Observación das realizacións escolares
Entrevistas con titores

Entrevistas coa familia
Entrevistas interdisciplinares
Aplicación de probas específicas
Nivel actual de competencias
Análise da información

RESPOSTA EDUCATIVA

-- PEH
-Activ. e téc. que fomenten o pensamento diverxente e creativo.

-Actividades para o desenvol-vemento social e afectivo.

-Actividades que fomenten a participación activa e a motivación.

-Propostas abertas

-Actividades extraescolares

-Actividades individuais de enriquecemento ou profundización.

-Aspectos organizativos e motiva-Cionais

-Actividades de libre elección

-Adecuación de recursos

-Orientacións á familia

-Recursos materiais e bibliográficos

-- AMPLIACIÓN
- - ACI (no grupo de iguais)
- - ACI (grupos diferentes)

--ACELERACIÓN
-(un ano en primaria e un ano en secundaria obrigatoria)
-- ....

-- OUTRAS MEDIDAS

Ferro, 2010

IDENTIFICACIÓN EN EDUCACIÓN INFANTIL

ESCALA CRIBADO AA CC EDUCACION INFANTIL (ECACEI)	alumno 1
(J. Eladio Ferro)	
Nome do Profesor/a:	
Curso:	
Data:	
Centro:	

		ALUMNOS/AS DO GRUPO CLAS									
ESCALA PARA IDENTIFICACIÓN DE NECESIDADES EDUCATIVAS *(J. Eladio Ferro)*		alumno 1	alumno 2	alumno 3	alumno 4	alumno 5	alumno 6	alumno 7	alumno 8	alumno 9	alumno 10
Nome do Profesor/a:											
Curso:											
Data:											
Centro:											
1p	Ten boa disposición para facer, participar, colaborar.										
2p	O seu carácter permite unha adaptación positiva ás diferentes situacións.										
3p	Xoga cos compañeiros e acepta as normas										
4p	Trátase duna persoa carismática(atrae ós demais e pode ser un referente).										
5p	Sempre quere destacar sobre os demais										
6p	Síntese seguro de si mesmo. Sempre ten claro a onde chegar										
7p	Tende a ser esixente consigo mesmo, autocrítico/a.										
8p	Soe ter preocupacións trascendentais, impropias da súa idade.										
	MEDIA	####	####	####	####	####	####	####	####	####	####
	PUNTUACIÓN TIPIFICADA	####	####	####	####	####	####	####	####	####	####
	PUNTUACIÓN TRANSFORMADA	####	####	####	####	####	####	####	####	####	####
9c	Produce respostas inusuais e pertinentes										
10c	Aporta grande cantidade de ideas únicas e innovadoras.										
11c	Usa métodos novos e diferentes para face-las cousas.										
12c	Manipula, xoga coas ideas e fai elaboracións propias a partires delas.										
13c	Mostra un fino sentido do humor.										
14c	Ten moita curiosidade e disfruta inventando cousas.										
15c	Posúe unha grande imaxinación e fantasía.										
16c	Vai máis alá nas tarefas que se lle asignan										
	MEDIA	####	####	####	####	####	####	####	####	####	####
	PUNTUACIÓN TIPIFICADA	####	####	####	####	####	####	####	####	####	####
	PUNTUACIÓN TRANSFORMADA	####	####	####	####	####	####	####	####	####	####
17v	Comunica as súas ideas con claridade.										
18v	Posúe xa un bo dominio de lectura; disfruta lendo.										
19v	Utiliza un vocabulario amplo e complexo para a súa idade										
20v	Compón textos escritos, expresando ben as ideas.										
21v	É capaz de captar as mensaxes implícitas en conversas, debates.										
22v	Comprende fácilmente ideas complexas e abstractas.										
23v	Conversa intelixentemente cos adultos.										
24v	Aprendeu a ler moi pronto, practicamente sen axuda										
	MEDIA	####	####	####	####	####	####	####	####	####	####
	PUNTUACIÓN TIPIFICADA	####	####	####	####	####	####	####	####	####	####
	CIÓN TRANSFORMADA	####	####	####	####	####	####	####	####	####	####

PERFIL DE AULA EI 5a

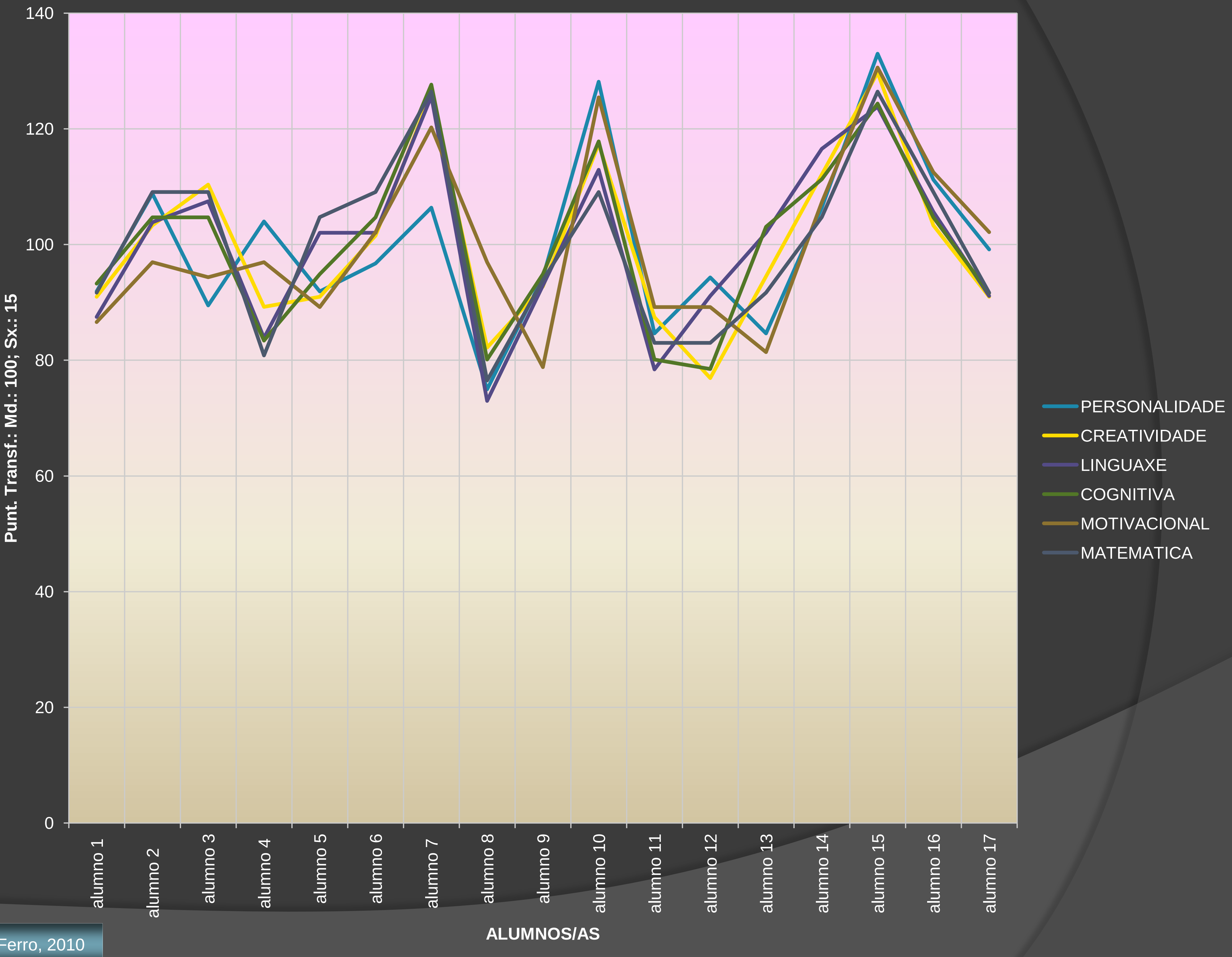

Ferro, 2010